

A 2
Igaz Keresztényi Vallásban
lévő Tudománynak

FVNDAMENTOMI;

Mellette
Rövideden foglaltatnac

Ede Summás

ARTICULUSOKBAN:

Ezekhez melléje-adattattac

Mindennapi Reggeli s' Esti

KÖNYÖRGÉSEK,

és

HALÁ-ADÁSOK.

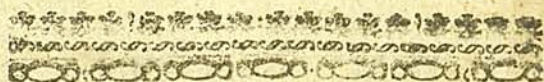
Molnán először a' gyengébb Ifjúágnak
kedvéért ki-adattattac.

CASSAN,

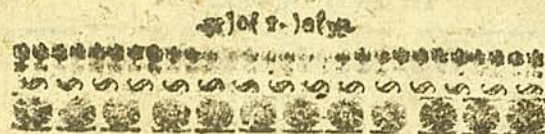
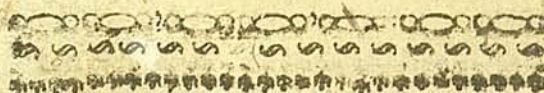
Nyomtat: BOSTYZ ISTVÁN által
1683. éltendőben.

ffbe

Philip. 4. v. 6.

Minden könyörgésekben, és
Imádságokban hála-adással
a' ti kerétek meg-jelenyék
Isten előtt.

Első Articulus, AZ ISTENRŐL.

Hány az Isten?

Csak egy, de három Személyben.

Melyik az a' három Személy?

Atya, Fiú, és Szent Lélek.

Kicsoda az Atya Isten?

Az igaz Isteniségnek első Bemé-
lye, a' ki magától vagy on örökül fogva.

Kicsoda a' Fiú Isten?

Az igaz Isteniségnek második Bemé-
lye, a' ki öröktől az Atya Istenvel va-
gyon, a' idő bé-telylesevéén magán-
vól az emberiséget, és születet szűz
Máriától.

Kicsoda a' Szent Lélek Isten?

Az igaz Isteniségnek harmadik Bemé-
lye, a' ki harmadik Atyától, és Fától.

Az

Mondd;

II. ARTICULUS.

*Mond-meg rövidesen kiesoda
a Christus?*

Igaz Isten, és igaz ember, egy el-vá-
laszharatlan személyben.

*Mitrt az Istenec Fia embori
testet magára fel-vött?*

Azért, hogy abban a testben mi éret-
tünk bűnöskért szenvedne, meg-halna,
és minkezt meg-váltaná.

Második Articulus,
A' BŰNRŐL, és TÖR-
VÉNYRŐL.

Micsoda a' Bűn?

A' Törvénynek, avagy az Isten Pa-
rancsolatjának által-hágása.

*Hányképpen a' tai hágnak az Isten-
ec Parancsolatját?*

Három-képpen: Elsőb, Gonosz gon-
dolattal. Másodbor, Gonosz beszéddel.
Harmadbor, Gonosz teteménnyel, az az,
Bíval, bízal, és cselekedettel.

B.

III. ARTICULUS.

3

*Ér-tölheti-e az ember helyess-ge sen
Istenec Parancsolatját?*

Nem: Mert ugy volna bán nélkül, és
nem kívánna az Idvőztő Christust.

*Mit érdemlünk a mi bűneinkel
az Úr Istenről?*

Istenec haragját, testi büntetést, és
az örök pokolbeli kárhozatot.

Harmadik Articulus,
A' MEG-IGAZVLASRÓL
és a' JO-CSELEKEDETEKRŐL.

*Miképpen igazulunk meg Isten-
ről és idvőzölünk?*

Nem különben, hanem Istenec ko-
gyelméből, a' Christus Jánosnak érdeme-
által, a' mikoron ő benne igaz hittel bi-
zunc, és ő tölle irgalmasságot kérunc.

Mitrt bíval a' Christus érdemiben?

Azért, hogy én éretem Istenec örö-
vényét bér-től-ötte, bűneimért szenvedo,
éretem meg-hólt, és fel-is támadot.

A.

B.

Nem igazulhatunk-e mi meg a' mi érdemünk által?

Igazulhatunk, de nem Isten előtt, hanem csak e' világ előtt.

Miért nem Isten előtt?

Mert nem tellyeshettyük-hé Istennek parancsolatját: ha valami jót eszelekedün -is, eszelekünk a' mellett felegrosszt-is.

Miért kell tehát jót eszelekednünk?

Nem azért, hogy az által Isten előtt igazulnánk; De más négy kíváltképpem való dolgokért: 1. Hogy önnér engedelmeslegünk az Ur Istenhez a' mit tegmtönkhöz mutatnánk. 2. Hogy a' mi jó lelki-isméretünket meg-tartanánk. 3. Hogy e' mostani, és következő büntetéstől magunkat meg-óltalmaznánk. 4. Hogy a' meg-ígért fizetést, ebben, és a' következő életben Istennek kegyelméből vennénk.

Negye-

Negyedik Articulus, A' PœNITENTIARÓL.

Mit kell eszelekednünk hogyha az Ur Istennek akarucbökével lenni, és a' mi bűneinket bocsánatját nyerni?

Pœnitentiát kell tartanunk.

Miképpen kell Pœnitentiát tartani?

1. Magát az embernek meg-ismérni, bűnein békodni, és azokat ki-vallani Isten előtt. 2. Hinni kell az Ur János Christusban, hogy ő a' mi bűneinkért szenvedett, mi értünk meg-holt, és hogy a' mi bűneinkért meg-bocsátta. 3. A' mi életünk-t meg-kell jobbitanunk, és kegyelen a' istenszen ez életben élünk.

ötödik Articulus, AZ VRNAK SZ. VA- CSORAJAROL.

Ki parotta az Urnak Vacsoráját?
A' mi Urnak János Christus,

Mellyik időben?

Azon az éjszakán, a mellyen el-árultatott.

Miképpen szerzett?

Kezében vevé a' Kenyeret, meg-áldá,
 a' meg-Begé, és adá az ó Tanítványinak,
 ezt mondván: Vegyétek, s' egyétek, ez
 az én Testem, melly ti érettetec adatic,
 ezt eselekedgyétek az én emlékezetemre.

Hasonlatosképpen minék-utánna va-
 csoráztatac volna, kezében vevén a' Po-
 hárt-is, és hálákat adván, adá ő nékic,
 ezt mondván: Igyatoc ebből mind-
 nyájan, mert ez az én Vérem, c' Pohár
 Új Testamentomnac Pohára, ez én Vé-
 remben, melly ti érettetec, és fogakert
 ki-ontatc bűnnec bocsánatjára: ezt
 eselekedgyétek valamennyiszer ivánd-
 gyatoc az én emlékezetemre.

*Miképpen érte felfát az, salám a' Ke-
nyér Christus Testét változic?*

Semmi-képpen nem. Hanem inkább,
 a' Christusnac Teste edgyesül az áldott
 Kenyérrel, és ugy adatic ételül.

*Vál-**Változik-e az áldott Bor Christus**Vérévé?*

Nem: De a' Christus Vére edgyesül
 az áldott Borral, és ugy Borral edgyütt
 adatic italul.

*Miké egy Bin alatt venni az Urnac**Szent Vacsoráját?*

Nem: Mert Christus Urnacnem csak
 mondotta, Vegyétek, és egyétek; de
 hozzát az-is tón, Igyatoc ebből mind-
 nyájan: és így nem csak ille enni, de
 innya-is, mindneknek, valakic az Ur-
 nac Szent Vacsorájával élne.

*Csak Jeggül, Bélyegül és Percséttye**Urnac Sz. Vacsoráját venni?*

Nem: Mert Christus Urnac nem mon-
 dotta azt; Ez az én Testem nec és Vé-
 rem nec, Jeggé, Bélyegé, és Percséttye:
 hanem azt mondotta; Ez az én Testem,
 és ez az én Vérem.

*Kicsoda élne az Urnac Vacsorá-**jával igazán?*

Azok, a' kik hisz nec a' Christus Eვა-

A 51

mag

V. ARTICULUS.

inac, mellyeket maga mondott, ez az én
Tegem, ez az én Vérem.

*Kicsoda erőssít az Urnak Szent Vá-
sárával az ő Hiteket?*

A' kik hisznek, hogy ez által nyerte bü-
nöknek bocsánatját, és örök életet a'
Christus érdemében.

*Mennyájan veszik-e azok, a' kik az áldott
Kenyerrel és Borral élnek, az Urnak
Testét, és Vérést?*

Mennyájan; de nem egyenlőképpens-
mert méltó, a' kik hisznek, való-
sággal; méltatlanok pedig, a' kik nem
hisznek, kárhozatra.

Kicsoda a' méltó vendég?

Azok, a' kik istenesen, igaz hittel jár-
gálnak, és az ő életüket jobbittyák.

Kicsoda a' méltatlan vendég?

A' kik csak szokásért járulnak, és hit-
nélkül ezt a' bentséget magokhoz veszik,
és az ő élettyüket nem jobbittyák.

Éljék-e a' Christus Testét és Vérést

csak szíjjal venni?

Nem.

V. ARTICULUS.

Nem elég; hanem kell azt venni igaz
hittel, jó gondolattal, és bennindulattal.

*Micsoda hasznára élnek ezzel
a' Szentséggel?*

A' mi hitünknek erősítésére, Vallá-
sunknak meg-tartására, Christus halála-
nak emlékeztetire, bűneinknek bocsá-
natyára, és az örök életnek el-
nyerésére.

A' kik élnek ezzel a' Szentséggel igá-
zán, edgyesülnek a' Christussal, és az ott-
ban lakozik a' teljes Szent Haromság
ki Atya, Fiú, és Szent Lélek,
egy bizony örök Isten,

A M E N.

A 6

K 2

(A kik magánosan akarják gyónni, azok
tehát így fohynak: Tisztelendő Atyám,
kerlek halgató-meg az én Bivóli Gyó-
náfomat. Mellyre a' Pap feleljen:
Mond el.)

KÖZGYÓNAS.

EN begány nyomorult bűnös ember!
Vallás rótsa az én Istenemre elör-
te, a' ki Atya, Fiú, és Szent Lélek Ur I-
sten, hogy én minden életemnek rendi-
ben, tükön, és nyilván sokat te-igen-
vékeztem, az Istennek minden Paranc-
solati ellen: Leg-főképpen hogy nem
kerestem, s' nem tiszteltem az én Isten-
met tellyen Bivemből, elmémből, és
minden erőmből, és felebarátomat mint
önnön magamat; ezt Bivemből bánom.
De kérem alázatosan az én Istenemet,
ne nézze az én sok bűneimet, hanem a'
Christusnac érdeméért minden én bű-
neimet meg-bocsássa. En a' Szent
Léleknek segítségéből életemet meg-
újítom, és istenzien s' kegyesen ez-
után.

után élni igyekezem: A M E N

(Kérlek az okért Lelki Atyám tegédit,
hogy az én bűneimért meg-báborodott Si-
vemet, lelkemet, elmémet Istennek Igájából
meg-vigasztaljad, és minden bűneimből
meg-oldozzad.)

M A S.

GYónom te nézed én édes Berelmes
Atyám s' Istenem, és val'om maga-
mat bűnösnek lenni, te Szent Isten-
gednek előtte, gonosz Bőmben, Bándé-
komban, hallásomban, látásomban, i-
tégyességemben, hitkos akkos voltomban,
hamisan hitemet gyakran el-mondá-
somban, harag tartásomban, a' te Szent
Parancsolatidat meg nem tartásomban,
és mindennemű bűneimben, hagyom
te Szent Felfeged előtt bűnös magam.
De kérem te Szent Felfeged, én
Berelmes Szent Atyám s' Istenem a' te
Berelmes Szent Fiadért, a' mi Uranc Je-
sus Christusért, hogy ne nézzed az én
Bűntalán sok bűneimet, hanem te kegye-
sen.

14 AZ APOSTOLOKNAK

meg a' te meg-mondhatatlan nagy ir-
ga-mallágot, és boc-áld-meg énékem
az én sok bűnemet, a' te Szerelmes Sz.
Fiadért, a' mi Urunk Jésus Christusért,
és adgyad énékem a' te Szent Lélek-
ed, a' ki én bennem így bíz, remén-
tse, Isteni felelmet adiraon és Bereze-
zen, hogy én teged: mindenkoren di-
cathetec, és fel-magastaltalak, a' te
Szerelmes Szent Fiadért, a' mi Urunk Jé-
sus Christusnak érdameért cselekedgy:
meg mind ezeket, A M I N.

Az Apostoloknak Vallás-
tetele

1. Péter: Hílec egy Istenben, min-
denható Atyában, menyec és Időnes
Teremtőjében.
2. Andrá: És Jésus Christusban, ő
edgyetlenegy Fiában, mi Urunkban.
3. János: Ki fogantatéc Szent Lélek-
ből, születéc Szűz Mariától.
4. Nagyob János: Kínatéc Pontius
Pál

VALLÁS-TETELE. 15

Pilátusnak alatta, meg-felítetec, meg-
hal, és el-temetetec, Szent ala pokólia.

5. Thomás: Harmad napon a. lo. tal-
ból fel-rámad.

6. Kiseb János: Méne menyébe, és
az Arya Istenec jobján.

7. Philip: Onnat Isten el-jövendő
életnielezeneket és holtakat.

8. Berthalan: Hílec Szent Lélekben.

9. Márk: Egy közönleges Kerek-
nyén Anahentegyház, Szent ekenc ed-
gyelleg.

10. Simon: Bűneinknek bocvínattyá.

11. Thaddaeus János: Telibüknek fel-
álmadál.

12. Mátyás: És az Örök életet, A-
men.

Istennek Tíz Parancsolatya.

1. Első: (Egy Istent hígy:) és ne le-
gyenec teneked, én előttem idegen-
Istenid.
2. Második: A' te Uradnak Istenede
ne

16. TIZ PARANCZOLATI

nec Nevet hebbafel ne vegyed.

3. *Harmadik*: Meg-emlekezzél arról, hogy az innép napot meg-bentelyled.

4. *Negyedik*: Tisztelyled a' te Atyádat, és Anyádat, hogy hozzá elérni legy e' földön, mellyet a' te Urad Istened adténéd.

5. *Ötödik*: Ne ölly.

6. *Hatodik*: Ne paráználkodgyál.

7. *Hetedik*: Ne lopj.

8. *Nyolczadik*: A' te felebarátod ellen hamis tanu-bizonyítást ne mondgy.

9. *Kilenczadik*: Ne kívánnjad a' te felebarátod házát.

10. *Tizedik*: Ne kívánnjad se Felebarátod, se Bőlgáját, se Bőlgáló leányt, se Ökrös, se Samarat, se semmémű mást, hájat a' mi az övé.

Micsoda summája ezeknek az Istens.

Törvényben való Parancsolatoknak?

Isten ez: Szeretted a' te Uradat Istenedet, melyes Bivéből, lelvedből, és min.

deu. 10

REGGELI IMÁDSÁG. 17

den: erődből, és felebarátodat mint tennen magadat: E' két Parancsolatba függ az egész Törvény, és Prophétákias írás.

REGGELI IMÁDSÁG.

OH menybéli öröcké-való Atya Ur Istent! ki minden háfegben, és irgalmasságban meg-maradk; nagy töredelmes Bivel hálákat adoc tenéked, hogy ez e' múlt éjjel engemet és mindenemet minden gonostól meg-örizél, és őrtalmaztál, és e' máj napra tűrhető egáfegben jutattál. Könyörgök te Szent Felfegednek, ne bocsásd a'ra engemet, hogy e' máj napon be-telylestsem a' én bűnös akaratomat, és gonos kívánságim berint éllye; hanem nézhessék a' te Szent akaratodra, és parancsolatodra, és tellyes Bivből be-telylestreni igyekezzem azokat, és ugy rendelhettem cselekedetimet, kiből a' te Szent Neved dicsőítessék. Segíts engem minden-

asmá.

memő jó cselekedetekre; a' grad a' te
Szent Le kedet, hogy minden dögaim
a' te akaratodból el kezdett ehenec, és a'
te segítségedből el is végeztessenec: a'
te Szent Angyalod óltalmazzon engem
a' máti napon, és az után is. Oh
Jésus Christus Istenem Szent Eia! én
édes Meg-váltóm; ki meg-hó'tál en é-
restem, és fel is támadtál, irgalmaz-
énnékem, és bírjad az én életemet a' te
Szent Lelkeddel. Világosíts-meg az
én szívemet, és bemeimet, hogy e' más
cselekedetim mind, és bebedim a' te
Szent Nevédnek tisztaságára és dicső-
ségére legyenec, Amen.

*Ajánlyan immár Istenem mi magunk
kat, és így szóljunk:*

EN Uram a' Istenem, minden irgal-
masságnak kút-feje, a' te meg-mond-
hatatlan nagy irgalmasságodnak benn-
kedeziben ajánlom a' én lelkemet, teste-
met, elmémet, okosságomat, bemeimet
Istenem.

lételomat, bölcselomat, hallásomat,
gondolatomat, cselekedetimet, lépé-
simet, járásimat, le-ülésem, és fel-kele-
semet, embereim között való társaságo-
mat, és minden útsimat, bé-menetele-
met, és ki-meneteletemet, minden házam
népét, és minden jóbágot, a' cselecke-
met, az én életemnek folyását, Valláso-
mat, hitemet, és abban végiglen való
meg-maradásomat, és végű óráját az
én idősséges ki-múlásomnak, halálom-
mat, el-temetetésem, lelkemnek böl-
dogságát, testemnek fel-támadását, és
az örök életben való nyugodalmat; ö-
riz és tart-meg Uram engemet az örök
életre. Uram, a' én Istenem! távozt-
aszd-el én tőlem a' mi nem jó én ben-
nem, hogy én a' jót kövessim. Uram,
engedgy nékem hozzád igyekezni,
néked kedves lennem, benned győ-
nyörödnöm; magamnak ne élljem,
hanem fiaiért tiéd legyen. Oh kegyes
Jesulom! Oh én édes Meg-váltó Chris-
tusom!

20 REGGELI IMADSÁG.

Istenem! néked élt a' halál, tiéd lélek
 a' vagyok; a' te Szent Lelkednek aján-
 dékival bíró és igazgató engemet; a' te
 Szent Nevednek dicsőítségére, és énné-
 kem idvőségemre, én Istenem! ma és
 életemnek minden napjaiban. En-
 mennyel Berelmes Szent Atyám! mikor-
 on az én halálomnak fockáig váratta-
 tott utolsó órája el-jövend, adgyad,
 hogy én akkoron az Úr János Krisztus-
 ban csendesen és idvőlegesen haljak-
 meg, és nehezen fockáig ne gyöngö-
 gyem, de békességben el-aludgyam. Enédes.
 Meg-váltó Krisztusom, ki élőknek és
 holtaknak Birója vagy, kérlek tégedet,
 jó idején, hogy mikoron az Itéletre el-
 jövend, akkoron keménnyen ne vi-
 gállyad, micsoda gonórt cselekedtem,
 gondoltam, avagy bűlöttem az életben,
 hanem inkább minden én bűneimet,
 a' te igazságodnak ruhájával fűdöz-
 d-és, add édes, gyönyörűséges, és örven-
 detes

ESTVELI IMADSÁG. 21

derű, énnékem az Itéletnek napján,
 hogy jól meg-álhassak, a' te ítélő Békéd
 előtt, és az istentelenekre követ-ezen-
 dő gonósi dolgokat el-távoztathassam,
 és örökre idvezülhessek. Ezt az ed-
 gyet kívánom, ezt a' jó részt választom
 magamnak. Oh adgyad! oh enédes
 Istenem, hogy toha el ne vétetettél én-
 tőlem, Amen.

ESTVELI IMADSÁG.

Halálát adod te nekem, én Mennyei
 Berelmes Szent Atyám, a' te Berelmes
 Szent Fiadnak a' mi Urunk János Krisztus-
 nak általa, hogy engemet e' máj napon
 a' te i-gyen való kegyelmességéből,
 minden gonólatul reftemben és telkem-
 ben meg-örizél és oltalmaztal: Es
 könyörgök te nekem alázatosan, bo-
 csásd-meg minden bűneimet, mellyek-
 kel te Szent Felségedet tudva, avagy
 tudatlanul meg-bántottam, és azokat
 a' tegegned mélysegeiben be-velled.

91 ESTVELI IMADSÁG.

örizz, oltalmaz engemet ez éjjel is
minden gonosztól: Mert én önnön
magam, testem és lelkem, és min-
denemet a' mellyekkel bírok, a' te szent
kezidben ajánlom, a' te szent Angya-
lad legyen enyém, hogy az őrád nézve
semmi hatalma én rajtam ne lehessen. o
Amen.

Végeztetvén így szóljunk:

Istennec, Barátságos Jézus Christus, ki
elvéled e' Világnak bűnét, i gal-
mazz mi nekünk, kegyelmezz mi ne-
künk, könyörülj mi rajtunk!

Maradgy már mi velünk édes Chri-
stus, maradgy mi veünk, mert
meg-hanyatolt a' Nap, és immár estvé-
re fordúl. Maradgy mi velünk édes
Jézus, és a' te világosságodat, té-
rünk Szent Neredet, ne engedgyed
meg-oltatásai mi nálunk!

**A' te kegyelmed, oh én Mennyei Szent
Atyám,**

ESTVELI IMADSÁG. 92

Atyám, a' te kegyelmed, oh Ur Jézus
Christus, a' te vigasztalód, és bátori-
ságod, oh áldott Szent Lélek Ur Istén,
légyen enyém, és lakozz az enyém-
ben, ez éjjel, s' mindenkoron, és min-
den időben.

Az Atya Istennel meg mérhetetlen
nagy irgalmassága, a' mi Urunk Jézus
Christusnak kegyelme, kegyelme, kegyelme,
a' te áldatásos érdeme, és a' Szent Lé-
leknek meg-felmentése jelszava meg-
székeltem, és júlton eszemben az én ha-
lalomnak uróttó óráján!

Mennyei Atyám Istén, könyörülj
mi rajtunk: Istennec Szent Fia Urunk
Jézus Christus, ez egész Világnak Meg-
váltója, könyörülj mi rajtunk: Szent
Lélek Istén, könyörülj mi rajtunk: Szent
Sz. Háromság egy Isten, könyörülj
mi rajtunk, és így mi velünk most, ez éj-
jel, és mindenkoron, a' minden időben,
meg-halunk és uróttó óráján, Amen.

62 ESTVELI IMADSÁG.

Dicsőség legyen Attyának,
Fiúnak, és Szent Lélec Ur I-
stennec; Miképpen kezdet-
ben dicsőfegyes vala, most, és
mind örökkön örökké,

A M E N.

V. E G E.

